

AKTIVT ROVDYRVERN
c/o Jim Schelander Sandvollveien 48A
1425 SKI

Trondheim, 28.06.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/5705

Saksbehandler:
Lise Rognes

Vedtak i klagesak om skadefelling av ulv i kommunene Orkland, Rindal, Heim og deler av Melhus og Midtre Gauldal kommuner

Vi viser til klage på Statsforvalteren i Trøndelag sitt muntlige vedtak 5. august 2023, nedfelt skriftlig 8. august 2023. Klagesaken ble oversendt til oss 15. august 2023. Klagen er fremsatt innenfor tidsfristen.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Statsforvalterens vedtak.

Vedtaket er fattet etter rovviltforskriften § 9 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages.

Bakgrunn for saken

Orkland kommune søkte 5. august 2023 muntlig om skadefellingstillatelse på en ulv. Det ble også søkt om tillatelse til å slippe løs på drevet halsende hund og dispensasjon fra viltloven for å postere fra bil under jakten. Søknaden ble begrunnet med uro i saueflokken til en beitebruker som har fått påvist flere sauer drept av ulv de siste dagene. Skriftlig søknad ble mottatt 7. august 2023.

Statsforvalteren fattet 5. august 2023 muntlig vedtak om skadefellingstillatelse på en (1) ulv i kommunene Orkland, Rindal, Heim og deler av Melhus og Midtre Gauldal kommuner. Vedtaket ble skriftlig nedfelt 8. august 2023.

Klagen

Det er mottatt klage fra Aktivt Rovdyrvern (ARV) som kan oppsummeres slik:

- Vilkårene i § 9 er ikke oppfylt
- Individets genetiske status er ikke avklart

- Statsforvalteren kan ikke dispensere fra forbudet om bruk av løs, på drevet halsende hund og postering fra bil
- Bruk av løs, på drevet halsende hund er uakseptabelt

Miljødirektoratet viser til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagen

Statsforvalteren vurderer at klagen ikke gir grunnlag for å endre vedtaket og har derfor sendt klagen til oss for å avgjøre saken.

Vi viser til statsforvalterens oversendelsesbrev.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Rettslige rammer

Det rettslige utgangspunktet er at ulv er en fredet art. Statsforvalteren kan likevel fatte vedtak om skadefelling av ulv for å forhindre fremtidig skade på husdyr eller tamrein, innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling fastsatt av rovviltnemnden eller Miljødirektoratet, jf. rovviltforskriften § 9.

Ved vurdering om det skal gis tillatelse til skadefelling, skal Statsforvalteren vektlegge føringene i den regionale forvaltningsplanen og drøfte skjønnskriteriene som er listet opp i rovviltforskriften § 9 og vurdere det opp mot den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.

Det skal i vurderingen særlig tas hensyn til

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtak skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr.

En tillatelse forutsetter at grunnvilkårene om at fellingen ikke er til skade for bestandens overlevelse og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte, er oppfylt, jf. naturmangfoldloven § 18 annet ledd.

Kvote for betinget skadefelling

I perioden 1. juni 2023 til og med 15. februar 2024 har de regionale rovviltnemndene myndigheten til å fastsette kvote for betinget skadefelling til statsforvalteren dersom bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. rovviltforskriften § 8, jf. § 7.

I region 6 er det ikke fastsatt regionalt bestandsmål for ulv og nemnda har myndighet til å fastsette kvote for betinget skadefelling til statsforvalteren, jf. rovviltforskriften §§ 4, 7 og 8. Rovviltnemnda i region 6 har i vedtak 26. mai 2023 fastsatt en kvote på 3 ulv for betinget skadefelling for perioden 1. juni 2023 til 15. februar 2024. Vedtaket ble påklaget til Klima- og miljødepartementet som opprettholdt vedtaket i klageavgjørelse 20. juli 2023.

Miljødirektoratet bemerker at Statsforvalteren i Trøndelag 5. august 2023 fattet vedtak om skadefelling av 1 ulv. På vedtakstidspunktet var kvoten på 3 dyr ikke belastet. Vi vurderer at vedtaket er fattet innenfor rammene for delegert myndighet, samt den betingede kvote fastsatt av rovviltnemnda.

Bestandens overlevelse

Skadefelling skal kun iverksettes dersom uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Rovviltnemnda i region 6 har i sitt vedtak 26. mai 2023 om kvote for betinget skadefelling vurdert bestandens tåleevne. Kvotevedtaket ble påklaget og Klima- og miljødepartementet som i sin klageavgjørelse 20. juli 2023 var enige med rovviltnemnda i at en betinget kvote på inntil 3 ulv, er innenfor bestandens tåleevne. Da statsforvalteren fattet vedtak om skadefelling av en ulv 5. august 2023, var kvoten på 3 dyr ikke belastet. Vi er enige med statsforvalteren at vedtaket med skadefelling av 1 ulv, er innenfor bestandens tåleevne.

Områdets betydning som beitemark

I det aktuelle skadeområdet, med nærliggende beitelag, slippes det ca. 10 000 sau og lam på utmarksbeite. Området ligger utenfor reinbeiteområdet. Området ligger i sin helhet utenfor forvaltningsområdet for ulv. Statsforvalteren anser at området har stor betydning som beiteområde for bufe. Vi tiltrer denne vurderingen og vurderer at vilkåret om områdets betydning som beitemark er oppfylt.

Skadeomfang og potensiale for skade

Tillatelsen til skadefelling er gitt med hjemmel i rovviltforskriften § 9 med tilhørende kommentarer. Som det fremgår av kommentarene er skadefelling et virkemiddel som kan iverksettes dersom det oppstår en akutt skadesituasjon. Et element for å iverksette en skadefelling, er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises som tatt av rovvilt.

Dersom det er sannsynlig at skadesituasjonen vil vedvare, og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne gis. I særskilte tilfeller kan skadehistorikken og skadepotensialet være så omfattende og sannsynlig, at uttak uten direkte forutgående skade kan vurderes. Det må da være en viss nærhet i tid til skadene potensielt kan oppstå.

Statsforvalteren vurderte at området var et viktig beiteområde for sau og at potensiale for fremtidig skade var stort. På søknadstidspunktet var det flere påviste skader på sau forvoldt av ulv med antatt skadedato 2. august ved Hoston i Orkland kommune. Pr 5. august var det påvist totalt 120 sau/lam drept av ulv.

Miljødirektoratet er enig i Statsforvalterens vurderinger og legger til at ulv som oppholder seg i områder hvor sau beiter, erfaringsvis kan forårsake omfattende skader på kort tid. Potensialet for fremtidige skader er stort når det slippes omtrent 10 000 sau og lam på utmarksbeite. Vi vurderer at vilkåret om skadeomfang og potensiale for skade, er oppfylt.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Miljødirektoratet slutter seg til Statsforvalterens vurderinger om mulighetene for å sette inn andre forebyggende tiltak for å forhindre fremtidig skade, og at det i den aktuelle situasjonen ikke var andre tilfredsstillende forebyggende løsninger enn å iverksette skadefelling. Det at området er et prioritert beiteområde, har betydning for hvor inngripende tiltak som vil være aktuelle å iverksette. Miljødirektoratet er enige i Statsforvalterens vurderinger om at det ikke fantes andre forebyggende tiltak som kunne settes inn for å forhindre fremtidig skade.

Genetisk viktig ulv

Statsforvalteren viser i sitt vedtak til at det foreligger svar på DNA-prøver fra sauekadaver i Heim kommune 17. juli 2023. Prøvene viser med stor sannsynlighet at aktuelt individ er ei ulvetispe med nummer G35-23 V1128 født i reviret Markvattnet øst for Karlstad i Sverige. Denne ulvetispa er ikke genetisk viktig for bestanden av ulv.

Miljødirektoratet bemerker at det mest sannsynlig kun er et skadegjørende individ i søndre del av Trøndelag. Vi er enige med Statsforvalteren i at det er stor sannsynlighet for at det er dette individet som er identifisert som ulvetispen nevnt i statsforvalterens vedtak. Det er konkludert med at individet ikke er genetisk viktig.

Bruk av løs, på drevet halsende hund

Det er anført at Statsforvalteren ikke kan dispensere fra forbudet mot bruk av løs, på drevet halsende hund, samt at tiltaket er uakseptabelt.

Klima- og miljødepartementets utarbeidet i 2017 en tiltakspakke med formål å gjøre det lettere å felle ulv utenfor ulvesonen. I forlengelsen av dette delegerte Miljødirektoratet 14. juli 2017 myndigheten til statsforvalterne til å fatte vedtak om bruk av løs, på drevet halsende hund ved skadefelling av ulv. Statsforvalteren har med dette myndighet til å fatte vedtak om bruk av løs, på drevet halsende hund i skadefellingsforsøk på ulv.

Å tillate løs, på drevet halsende hund på den tiden av året hvor vilt med yngle- og hekketid er særlig sårbare, er utfordrende. Statsforvalteren har av den grunn satt vilkår for å begrense ulempene bruken av løs, på dreven halsende hund medfører. Vilårene har til formål å hindre at viltet beskyttes mot faren for unødige påkjenninger og belastninger. Miljødirektoratet vurderer at tiltaket med de gitte vilkår, ikke er i strid med kravene som er satt for å ivareta viltet.

Postering fra bil

Det er anført at Statsforvalteren ikke har kompetanse til å dispensere fra viltloven § 21. Miljødirektoratet viser til rovviltforskriften § 9 med kommentarer hvor det er gitt føringer for at Statsforvalteren kan sette til side de regler som ellers gjelder i viltloven om felling/jakt- og fangstmetoder. På denne bakgrunn vurderer vi at Statsforvalteren har nødvendig hjemmel til å fravike de regler som ellers gjelder, og at vedtaket er fattet innenfor denne kompetansen.

Konklusjon

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Trøndelag sitt vedtak og vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevet. Vi tiltrer i det vesentlige statsforvalterens vurderinger av saken. Vi finner ikke grunn til å endre Statsforvalterens vedtak om felling av ulv.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
Fung. seksjonsleder

Lise Rognes
seniorrådgiver

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET
LANDBRUKS- OG
MATDEPARTEMENTET
MATTILSYNET

Postboks 2600
Postboks 8013 DEP
Postboks 8007 Dep

Felles postmottak Postboks
383

7734 STEINKJER
0030 OSLO
0030 OSLO

2381 BRUMUNDDAL